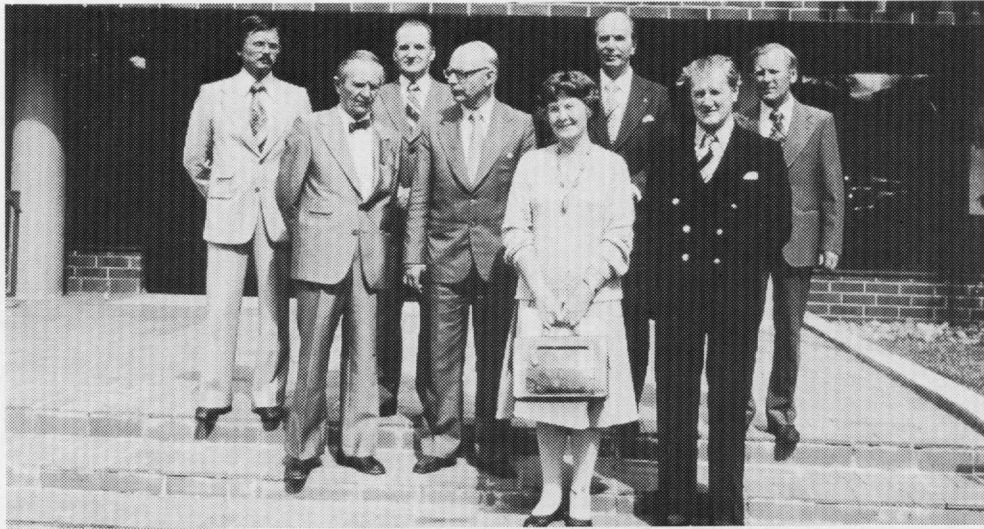

Tapautui omassa piirissämme

Professori Pertti Virtaranta täytti 60 vuotta 20. 5. 78. Hän oli matkoilla. Kesäkuussa Karjalan Sivistysseura järjesti merkkipäivän johdosta lounaan Karelia ravintolassa. Kuvassa vasemmalta — Timo Mauranen, Boris Karppele, Kosti Pamilo, Pertti ja Helmi Virtaranta, Eino S. Raatikainen, Mikko Mattinen, Paavo Rahikainen. Valok. prof. Eijo Vesanen.

MYYJÄISET

joulukuun 16. päivänä klo 12—17 uusitussa seurakuntasalissa Unioninkatu 39 (sisäänkäynti pihalta).

- KÄSITÖITÄ, LEIVONNAISIA, KIRJALLISUUTTA
- PIKA-ARPAJAISET
- KAHVI- JA TEETARJOILUA

Järjestäjänä Pääkaupungin impilahtelaisten ja Karjalan Sivistysseurojen naisjaostot.

TSPUPETA KORVAH KAIKILE HYVIL TUTTAVIL TULE!

Itä-karjalaisten heimojuhlat v. 1936. Keskellä: kirjailija Iivi Härkönen. Valok. K. Pamilo.

Lähdemme Bombaan

TUTUSTUMME BOMBA-KESKUKSEEN: Seuramme jäsenille ja lehtemme ystäville tarjoutuu tilaisuus tutustua Bomba-keskukseen ensi Virpoi-pyhän tienoilla 7. ja 8. 4. 79. Karjalan Sivistysseuran 73. vuosikokous on päätetty pitää tuolloin Nurmeksessa. Vuosikokouksen ohella ohjelmaan tulevat kuulumaan: keskustelutilaisuus karjalan kielen näkymistä, karjalaisjuhla, kyykkäottelu ja jumalanpalvelukset. Ohjelman tulee valmistelemaan seuran johtokunta ja paikallinen juhlatoimikunta. Toivomme, että merkitsette tilaisuuden muistiin ja varaudutte tulemaan. Tarkemmin tulemme kertomaan asiasta lehtemme helmikuun numerossa. Helsingistä käsin järjestämme yhteismatkan.

BOMBA-TALON ja Karjalaiskylän vihkiäiset pidettiin Nurmeksessa 23. 8. 78. Puitteet olivat juhlat.

Vihkimisen toimitti arkkipiispa Paavali. Rakennustoiminnan historian esitti pääjohtaja Erkki Tuuli. Juhlan tervehdyssanat lausui Paavo Harakka ja päätössanar Valde Kononen.

Tasavallan presidentti esitti tervehdyksensä sähköitse, valtioneuvoston tervehdyksen toi ministeri Paul Paavela ja läänin maaherra Esa Timonen. Onnitteluja, tervehdyksiä ja lahjoja tuli pitkin aamupäivää ja itse juhlassakin.

Karjalan Sivistysseuran ja heimolehtemme tervehdyksen esittivät Boris Karppele, Ville Lahelma ja Pauli Jakovu. Tervehdyssanojen vakuudeksi he luovuttivat Bomba-keskukselle Itä-Karjalan pöytälipun, karjalan kielen perusteoksen, karjalan kielen sanakirjan painosta tulleet I ja II osat sekä ruskean kuoren, joka sisälsi Kiinteistö Oy Bomban lisäosakemerkinnän ja suorituksen.

Bomba-keskuksen karjalaisperäisen toiminnan elävöittä-miseksi on suunniteltu eräitä toimenpiteitä. Maanantaisin fil. tri Heikki Koukkusen johdolla pyritään järjestämään karjalaisten laulujen iltoja. On kokeeksi järjestetty entisai-kojen tapainen kyläillaitsu, jossa on juotu tsuojua hauvotun maidon kera ja ilman, syöty kringelie, sultsinoita, lapset pantu leikkimään, vanhat tekemään käsitöitä, naimaikäi-nen nuoriso pläššimään ristikontraa ja muita vanhoja tansseja. Myös omaa praasniekkaa on ajateltu. Ensi kesäksi rakennettavaksi suunniteltu tsasouna tulisi pyhittää Neitsyt Marian kuolonuneen nukkumiselle ja näin tästä saataisiin aihe viettää karjalaisten Emänpäivä praasniekkaa. Näiden virikkeiden suunnittelijoina ovat olleet Bomba-talon suo-järveläiset puuhamiehet. Kyykkäkentän aikaansaaminen tulee aikanaan antamaan lisäväriä karjalaiskeskuksen elä-mänmenolle. Virpoipyhänä pidettävän Karjalan Sivistys-seuran 73. vuosikokouksen ja -juhlan aikana Helsingistä saapuu parikin kyykkäjoukkuetta, joten silloin nähtäneen kyykkäpeliiä myös talven olosuhteissa.

Kittilään on Bomban talolle noussut rinnakkaisserkku, jota kutsutaan »Valkeanmeren taloksi» tai »Kittilän Bomban taloksi». Sen on suunnitellut Reidar Särestö-niemelle arkkitehti Reima Pietilä. Se myötäilee Valkean-meren vienalaista hirsitalotyyppeä. Talolla on kolme »talo-osaa», pituus 22 m ja leveys 14 m. Hirttä meni taloon 4 kilo-metriä. Alakerrassa on ateljee, keittiötilat ja pirtti, yläkerrassa oleskelutilat, makuuhuoneet ja monien mahdol-lisuuksien »tsardakka», vintti. Arkkitehti on lausunut, että »Kittilän taidekaupunki on kasvanut». Niin ja on saanut karjalaisen muodon.

Karjalan kielen kurssi, ensimmäinen laatuaan, pidettiin syyskuussa Nurmeksessa Bomban talon perinnetuvassa. Aloitteentekijänä oli Suojärven pitäjöseura, toteuttajana Ylä-Karjalan kansalaisopisto ja opettajana Joensuun korkeakoulun assistentti Matti Jeskanen Joensuun seudun suojärveläiset aikovat toteuttaa vastaavan kurssin Joen-suussa.

Ilomantsin kanteleleirillä oli tänä kesänä 50 osanottajaa. Tulijoita olisi ollut kaksinkertainen määrä. Tämäkin osoittaa, että kiinnostus kanteleensoittoa kohtaan on vuosi vuodelta kasvanut.

Leirin taiteellisena johtajana oli Martti Pokela, pää-opettajina Eeva-Leena Pokela-Sariola ja Hannu Syrjälähti sekä muina opettajina Matti Matveinen, Anne Pihlajamäki, Johannes Kilpi ja Kari Dahbom. Kantelemestari Otto Koistinen oli laittamassa kanteleita kuntoon.

Nyt on Ilomantsiin suunniteltu myös kanteleenteko-kurssi.

Valamossa 9. 10. 78 vieraili valtiovarainministeri Paul Paavela. Mukana oli arkkipiispa Paavali ja Kuopion poliisi-mestari Erkki Vahronen. Vierailun aikana keskusteltiin ikonien konservointikeskuksen, luostarin kirjaston ja ortodoksisen opintokeskuksen aikaansaamisesta Uuteen Valamoon. Paavela totesi, että luostarirakennuksen jälleen-rakennus on suoritettu valtion voimin. Nyt on luostari-laitoksen vuoro.

Liisa Melama on nimitetty ort. kirkollishallituksen kanslia-apulaiseksi.

Heimolehtemme tilaushinnat vuodeksi 1979 ovat mk 30:— kotimaassa ja Ruotsissa sekä muualle ulkomaille mk 40:—. Entisille tilaajille ensi vuoden alkupuolella lähetetään perimiskortit. Uudet tilaajat voivat maksaa tilauksensa parhaiten osoitteella: Karjalan Sivistysseura, PL 12, 00350 Helsinki 35, postisiirtotili 6171—9. Heimolehtemme toimitetaan kokonaan vapaaehtoisin voimin. Palkattua henkilökuntaa ei ole. Lehti pyrkii olemaan yleis-karjalainen sisältönsä nähden. Suositelkaa sitä ystäville.

SUOMEN KIELI PETROSKOIN YLIOPISTOSSA: Pääsyutkinnot korkeakouluihin ja muihin oppilaitoksiin ovat juuri päättyneet. Petroskoin valtionyliopistoon on hyväksytty tänä vuonna 1 000 opiskelijaa, mm. historiallis-kielitieteelliseen tiedekuntaan 125 henkeä. Heistä 25 ryhtyy opiskelemaan suomen kieltä ja kirjallisuutta. Keskustelin suomen kielen ja kirjallisuuden oppituolin johtajan Maria Mullosen kanssa.

— Mitä sanoisitte tämän vuoden pääsyutkinnoista suomen kielen osastossa?

— Ensinnäkin, suomen kieltä opiskelemaan halukkaita oli tavallista enemmän. Pitkään aikaan ei ole ollut tällaista kilpailua. Pyrkijöitä oli 52, suurin osa Karjalasta: Petroskoista, Kalevalasta, Belomorskista, Jyskyjärveltä, Aunuksen, Louhen ja Prääsän piireistä. Mutta joukossa oli myös nuoria tasavaltamme ulkopuolelta: Moskovasta, Leningradista ja Viipurista. Toiseksi on merkittävää, että Viteleen, Vieljärven ja Tshalnan koulun käyneet pojat ja tytöt menestyivät tenteissä muita paremmin.

Keskustelumme osallistui myös oppituolin opettaja Valentina Afanasjeva. Hän kertoi, että keskikoulussa suomen kieltä lukevat selviytyivät pääsyutkinnoista paremmin kuin ne pyrkijät, jotka olivat opetelleet sitä itsenäisesti. (Marita Piilo, ylioppilas, Neuvosto-Karjala — APN).

Helsingiläinen Heikki **Palaskari**, Repolan pitäjän Pottosten jälkeläinen, huomasi Petroskoissa ilmestyvässä Puna-lippu 11/1974-lehdessä maininnan sedästään Feodor Pottojevista. Hän kirjoitti toimitukselle kirjeen ja pyysi tietoja suvun jäsenistä. Lehden numerossa /1978 toimitus vastaa ja ilmoittaa, että »Suku on laaja ja sen edustajia asuu paitsi Muujärven piirissä myös eri puolilla tasavaltaa.»

Rehtori Heikki **Kirkinen** Joensuun korkeakoulun avajai-sissa 6. 9. 78:

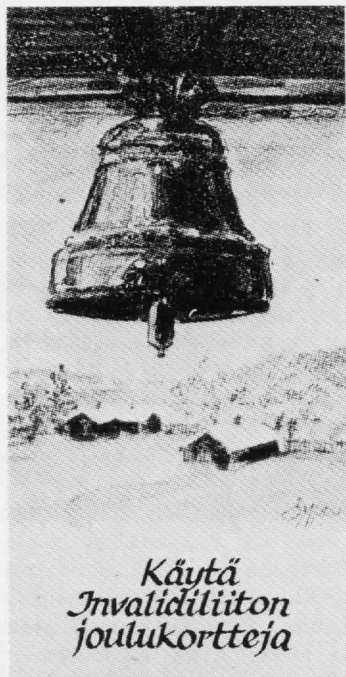
»Suomalaisessa yhteiskunnassa korkeakoulujen tiedepoliittinen moniarvoisuus ja itsenäisyys on kullannarvoinen asia. Sen avulla myös korkeakoulujen tieteellinen taso kyetään pitämään mahdollisimman korkealla.»

Hänen mielestään pitäisi pidättäytyä puoluepolitiikan lisäämisestä korkeakoulujen sisäisiä päätöksiä tehtäessä eikä korkeakouluja saisi käyttää keppihevosiina kunnallisis-sa tai valtiollisissa vaaleissa.

Saimaan kanava: Otsikolla »Turhan hankala» Hels. San. 12. 8. 78 kirjoittaa asiasta näin:

Suomalaisten yritysten kiinnostus kanavan käyttöön on pysynyt varsin vaatimattomana. Keskeisenä syynä tähän on käytön tekeminen turhan vaikeaksi. Monimutkaiset ja ankarat liikenteelle asetettavat vaatimukset ja tarkastusten runsaus ovat rajoittaneet myös pienveneliikennettä ja huvi-käyttöä.

JOULU ON JO OVELLA

*Käytä
Invalidiliiton
joulukortteja*

MERKKIPÄIVIÄ

Rainer Veisterä

75 vuotta täytti 29. 9. 78 varatuomari Rainer Veisterä Helsingissä. Hän on syntynyt Viipurissa. Hänen toimintansa maamme talouselämän, kansallisen kulttuurin ja karjalaisuuden hyväksi on kunnioitusta herättävä.

Rainer Veisterä toimi KOP:n palveluksessa vv. 1929—55 notariaatti- ja hypoteekkiosaston päällikkönä, Viipurin konttorin johtajana ja pankin pääjohtokunnan jäsenenä. Teollistamisrahasto Oy:n toimitusjohtajana hän toimi 1956—63 ja v:sta 1964 omistaa Asianajotoimisto Rainer Veisterä & Co:n (ent. Heinonen & Tulenheimo).

Varatuomari Veisterän asiantuntemusta on tarvittu sekä taloudellisen että kulttuurielämän piirissä. Taloudellisten yhtiöiden hallitusten jäsenyydestä mainittakoon mm. Sulka Oy, Viipurin Saha Oy, Savikon Tiili Oy, Repola-Viipuri Oy, Siipipyörä Oy, G. W. Lundqvist Ab, Pienteollisuuden Takaus Oy, Karjalan Kirjapaino Oy, jonka johtokunnan puheenjohtajana toimi pitkään toimien edelleen jäsenenä, ja Vakiorakenne Oy. Valtion komiteoista mainittakoon mm. Saksalaisen omaisuuden korvauslautakunta, Kirjaamiskomitea, Kiinnityslainsäädännön uudistuskomitea, Valtion

käsi- ja pienteollisuuslainajaosto ja Valtiontakauskomitea, kunnallisista luottamustehtävistä Viipurin ja Helsingin huoneenvuokrauslautakuntien puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana, säätiöistä Alli Paasikiven Säätiö, Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiö ja Raf. Haarlan Säätiö sekä muista luottamustoimista Viipurin kansallisseuran hallituksen jäsen, Viipurin suojeluskunnan talouspäällikkö ja vt. paikallispäällikkö, Suomen Tennisliiton hallituksen varapuheenjohtaja ja kunniajäsen, Laulu-Miesten varaulunjohtaja, Seniores Careliensesin puheenjohtaja. Sotilasarvoltaan hän on kapteeni.

95 vuotta täytti Agafia Tuomela o.s. Lukin 3. 8. 78 Kangaslammella. Hän on kotoisin Impilahdelta.

90 vuotta täytti Maria Retsu o.s. Seppä 2. 9. 78 Muhoksella. Hän on kotoisin Salmista.

89 vuotta täytti Johannes Tahvanainen 18. 9. 78 Suomenniemellä. Hän on kotoisin Kiimasjärveltä.

85 vuotta täytti Lempi Lampivuo o.s. Raaga 12. 9. 78 Juukassa. Hän on kotoisin Suojärveltä.

85 vuotta täytti Anna Belov o.s. Härkönen 23. 9. 78. Hän on kotoisin Impilahdelta.

80 vuotta täytti Veera Rajakontu o.s. Mikhijeff 20. 9. 78 Lahdessa. Hän on kotoisin Rajakonnusta, Aunuksesta.

75 vuotta täytti Mikko Feodoroff 9. 9. 78 Juukan Petrovaarassa. Hän on kotoisin Vienasta.

75 vuotta täytti Pekka Rotonen 15. 9. 78 Rovaniemellä. Hän on kotoisin Kiestingistä.

75 vuotta täytti Anna Ruokoranta o.s. Bogdanoff 3. 9. 78 Suonenjoella. Hän on kotoisin Kiimasjärveltä.

70 vuotta täytti Harri Kallio 8. 9. 78 Ranualla. Hän on kotoisin Vuokkiniemeltä.

70 vuotta täytti Nadja Palo o.s. Stepanoff 15. 9. 78 Orivedellä. Hän on kotoisin Itä-Karjalasta.

70 vuotta täytti Roope Korpikoski 16. 9. 78 Porissa. Hän on kotoisin Vuokkiniemeltä.

75 vuotta täytti Darja Tuovi Mäkelä o.s. Paavilainen 25. 7. 78 Hyvinkäällä. Hän on kotoisin Jyskyjärveltä.

60 vuotta täytti Pauli Kairikko 22. 8. 78 Nurmeksessa. Hän on kotoisin Tulemajoelta.

70 vuotta täytti Katariina Säppi o.s. Parkinen 28. 9. 78 Pajukosken Mustavaarassa. Hän on kotoisin Suojärveltä.

Tuonilmaisiin ovat siirtyneet

Professori Leo Yllö kuoli 9. 10. 78 Helsingissä. Hän oli syntynyt Inkerissä 6. 1. 1915, valmistunut agronomiksi Tarton yliopistosta 1938, suorittanut maatalous- ja metsätieteiden kandidaatin tutkinnon Helsingin yliopistossa 1949

Leo Yllö

ja väitellyt maatalous- ja metsätieteiden tohtoriksi vuonna 1956.

Prof. Yllö toimi pitkään Maatalouden tutkimuskeskuksen kasvinuojeluosaston erikoistutkijana. V. 1969 hän siirtyi hoitamaan Valtion seimentarkastuslaitoksen johtajan virkaa, josta siirtyi eläkkeelle 1.9.78. Hän on julkaissut useita tutkimuksia ja artikkeleita kasvinuojelualalta.

Leo Yllö oli myös vakaa heimomies. Inkeriläisten sivistys-

säätiön hallituksen jäsenenä vuodesta 1966 lähtien toimien mainitun säätiön hallituksen puheenjohtajana vuodesta 1974 alkaen. Myös Viron kansan kohtalot olivat hänen sydäntään lähellä.

Alexi Tikanoja kuoli 30.1.78 Paltamossa. Hän oli syntynyt 10.9.1891 Uhtualla. Hän oli kuollessaan viimeinen veljessarjan kuudesta. Hän tuli Suomeen heimopakolaisena Itä-Karjalan viimeisen kansannousun jälkeen v. 1922. Alkuvaiheessa hän harjoitti perinteellistä karjalaista kulku-kauppaa, mutta myöhemmin hankki elantonsa kirvesmiehenä.

Maria Koikari, entinen Filipova, o.s. Olsin, kuoli 22.10.77 Kuopiossa. Hän oli syntynyt Aunuksen Karjalassa, Munjärven pitäjän Pälärven lyytiläiskylässä. Tiedottaa ristitytär Manja.

Metsänhoitaja Vilho Kärki kuoli 21.9.78 Joensuussa. Hän oli syntynyt Suojärvellä 3.1.1918. Hän kuului vuosikymmeniä lehtemme lukijakuntaan.

Karjalan Sivistysseuran toimintakertomus vuodelta 1977

Ajankulussa seitsemäskymmenestoinen toimintavuosi

Julkaisutoiminta

Aikakauslehti KARJALAN HEIMO ilmestyi 6 kertaa kaksoisnumerona sisältäen 228 sivua (1976/238, 1975/196, 1974/216). Lehden sisältöä ovat kirjoituksillaan tai kuvaaineistollaan avustaneet seuraavat:

Paavo Harakka, Pekka Huittinen, Simo Härkönen, Heikki Hyvönen, Niilo Jokiniemi, Aleks Jylhälä, Aino Kaasinen, Aleks Karhu, Vallu Karpela, Heikki Klemola, Irma Koho, Sulo Kourunen, Paavo Koponen, Matti Kuusi, Kari Laurila, Mikael Mikkola, Tuovi Monola, Eeva Niini-vaara, Aarne Onatsu, Onttoni Miihkali, arkkipiispa Paavali, Kosti Pamilo, Eino S. Rahikainen, Silja Rummukainen, Voitto Setälä, Saara Sillanpää, Johannes Suhola, Aleksanteri Säppi, Urpo Svrjä, Zuli Tarhonen, Oskari Toivokainen, Kyllikki Wikström, Kustaa Vilkona, Sakari ja Vivi Vuoristo ja Vilho Uomala.

Lehden päätoimittajana on toiminut Boris Karpela suorittaen tehtävänsä edelleen palkattomana heimotyönä. Myös avustajakunta on toiminut heinotyön merkeissä. Tästä huolimatta lehden taloudellinen tulos on ollut tappiollinen. Vajaus on voitu peittää vain saatujen avustusten ja ystävien tuen avulla. Erikaisen kiitollisia voimme olla Säätiö Väinölän avustuksesta.

Lehden neuvottelukuntaan ovat kuuluneet varatuomarit Simo Härkönen ja Aleks Lahelma, prof. Eijo Vesanen, kaupall. johtaja Kosti Pamilo, fil.maisteri Huoti Koski, valtiot.tri Voitto Setälä ja maisteri Sakari Vuoristo.

Kirjaillija Onttoni Miihkalin historiallisen romaaniin jatko-osista on tekijän toivomuksesta otettu pieni eripainos.

Maisteri Pertti Lehes on tehnyt yliopistollisen laudatus-työn »Aleksi Mitro, karjalaissukuinen kauppias ja kulttuurihenkilö». Seura lunasti julkaisuoikeuden. A. Mitro toimi seuramme puheenjohtajana 30 vuotta (1906—1936).

Lehden toimituspaikkana on ollut päätoimittajan huoneisto maksutta.

Ruotsin karjalaiset

Kyykkäkerhomme joukkue vieraili Helluntaina Boråsin. Boråsin Kalevan Kansa Kerhon joukkue vieraili Helsingissä Juhannusaattona. Tämä epävirallinen kyykkämaaotteluperinne alkoi vuonna 1958 ja on siitä alkaen jatkunut katkeamattomana ketjuna. Ruotsin Suomalainen Ortodoksinen Seurakunta viettää Helluntaina 1978 toimintansa 20-vuosisjuhlaa. Seurakunta on ryhtynyt perustamisensa jälkeen uhkarohkeimpaan yritykseen. Se on hankkinut Boråsin kaupungin tuntumasta 12 hehtaarin maa-alueen, jolla on 8x8 m kokoinen rakennus ja jota jatketaan 25 m pitkäksi. Tämän karjalaisten toimintakeskuksen vihkiäiset ovat Helluntaina. Seurakunnan juhla niveltyy Ruotsin karjalaisten VII heimojuhlaan. Seuramme on lupautunut toimittamaan seurakuntasaliin ikonostaasin, ikoniseinän, joka valmistetaan suomalaisesta puusta. Edellisten heimojuhlien tapaan seuraltamme on pyydetty ohjelmaryhmää.

Carelica kirjasto

Kirjastoa on voitu täydentää ostojen, lahjoitusten sekä toimitukselle saapuneiden arvostelijakappaleiden avulla. Eräät tutkijat ovat viime vuosina voineet käyttää kirjastoa hyvänä lähdeaineistona. Laajempaa lainaustoimintaa ei ole voitu harjoittaa kirjastonhoitajan puutteen takia. Kirjastohuoneisto on toiminut johtokunnan ja naisjaoston kokoustiloina. Myös eräät helsinkiläiset karjalaisjärjestöt ovat saaneet käyttää sitä ilman maksua.

Saadut apurahat

Seuran toiminnan tukemiseen opetusministeriö myönsi mk 3.500,-, Helsingin kaupunki mk 3.500,-, Säätiö Väinölä 6000,- julkaisutoimintaa ja mk 4000,- apurahojenjako varten.